



Διακήρυξη της Alma Ata: Μπορούν η ΠΦΥ και ο ΕΟΠΥΥ να Συνυπάρξουν;

Μποδοσάκης – Πρόδρομος Μερκούρης
Πρόεδρος ΕΛΕΓΕΙΑ



Διακήρυξη της Alma Ata 12 Σεπτεμβρίου 1978

- I. Ορισμός Υγείας
- II. Απαλοιφή Ανισοτήτων στην Υγεία
- III. Προαγωγή και Προστασία της Υγείας
- IV. Ατομικό και Συλλογικό Δικαίωμα Συμμετοχής στον Προγραμματισμό της Υγείας
- V. Ευθύνη Κυβερνήσεων για την Υγεία του Λαού (Υγεία για Όλους το 2000)
- VI. Η ΠΦΥ: Βάση, Κεντρικός Μοχλός και Κύριο Επίκεντρο των Συστημάτων Υγείας



Διακήρυξη της Alma Ata 12 Σεπτεμβρίου 1978

VII. Η ΠΦΥ:

- Αντικατοπτρίζει και εξελίσσεται, σύμφωνα με τις οικονομικές συνθήκες και κοινωνικές αξίες των λαών
- Εξασφαλίζει υπηρεσίες προαγωγής, θεραπείας και αποκατάστασης της Υγείας
- Περιλαμβάνει υγειονομική ενημέρωση και σφαιρική πρόληψη (συνθήκες διαβίωσης, διατροφή, ύδρευση, αλλά και δράσεις πρόληψης, εμβολιασμοί, κ.λ.π.)
- Ενεργοποιεί άλλους τομείς εθνικής και κοινωνικής ανάπτυξης (διατομεακή συνεργασία)
- Αξιοποιεί συνολικά όλους τους τοπικούς, εθνικούς και άλλους διαθέσιμους πόρους (Εμπλοκή της Κοινότητας)
- Ενισχύεται από ολοκληρωμένα, λειτουργικά και αλληλοϋποστηριζόμενα συστήματα παραπομπής (gate keeping – gate opening – advocating system)



Διακήρυξη της Alma Ata 12 Σεπτεμβρίου 1978

VIII. Υποχρέωση των Κυβερνήσεων για
Διαμόρφωση Εθνικής Πολιτικής και
Εγκαθίδρυσης της ΠΦΥ

IX. Υποχρέωση Συνεργασίας όλων των Χωρών
για την Εξασφάλιση Διεθνούς Ρεύματος ΠΦΥ

X. Παραδεκτό Επίπεδο Υγείας για όλους τους
Λαούς 2000 (HFA by the Year 2000)



HFA by the Year 2000

- Υγεία για όλους στην Ευρώπη μέχρι το Έτος 2000 (Στόχοι 1 έως 12)
- Τρόποι Ζωής που Συντελούν στην Υγεία (Στόχοι 13 έως 17)
- Υγιεινό Περιβάλλον (Στόχοι 18 έως 25)
- Κατάλληλη Φροντίδα (Στόχοι 26 έως 31)
- Υποστήριξη για Ανάπτυξη της Υγείας (Στόχοι 32 έως 38)



Κατάλληλη Φροντίδα (Στόχοι 26 έως 31) *Deadline - 1990*

- 26: Σύστημα Υπηρεσιών Υγείας, βασιζόμενο στην ΠΦΥ
- 27: Ορθολογική και Προνομιακή Κατανομή των Πόρων, σύμφωνα με τις Ανάγκες
- 28: Περιεχόμενο της ΠΦΥ
- 29: Πάροχοι ΠΦΥ
- 30: Συντονισμός Πόρων της Κοινότητας για ΠΦΥ
- 31: Εξασφάλιση της Ποιότητας των Υπηρεσιών ΠΦΥ



Χάρτα Γενικής/Οικογενειακής Ιατρικής στην Ευρώπη

Α. Χαρακτηριστικά Γενικής/Οικογενειακής Ιατρικής

- Γενική
- Προσβάσιμη
- Ολοκληρωμένη
- Συνεχής
- Η Ομάδα
- Ολιστική
- Προσωπική
- Προσανατολισμένη στην Οικογένεια
- Προσανατολισμένη στην Κοινότητα
- Συντονισμένη
- Εμπιστευτική
- Υπερασπιστική



Χάρτα Γενικής/Οικογενειακής Ιατρικής στην Ευρώπη

Β. Συνθήκες Ανάπτυξης Γενικής/Οικογενειακής Ιατρικής

Ι. Δομικές Συνθήκες

- Συγκεκριμένος Πληθυσμός
- Εξυπηρέτηση του Γενικού Πληθυσμού
- Εργασιακό Περιβάλλον
- Σύστημα Παραπομπών
- Απολαβές



Χάρτα Γενικής/Οικογενειακής Ιατρικής στην Ευρώπη

II Οργανωτικές Βελτιώσεις

- Αρχεία Ασθενών
- Ομαδική Εργασία
- Οργάνωση Ιατρείου



Χάρτα Γενικής/Οικογενειακής Ιατρικής στην Ευρώπη

III Επαγγελματική Ανάπτυξη

- Εκπαίδευση
 - α. Προπτυχιακή
 - β. Εκπαίδευση στην Ειδικότητα
 - γ. Δια βίου Ιατρική Εκπαίδευση
- Εξασφάλιση Ποιότητας
- Ακαδημαϊκά Τμήματα Γεν./Οικ. Ιατρικής
- Έρευνα
- Επαγγελματική Οργάνωση



Διαχρονική Συζήτηση και Λύσεις

- **Πρώτο «Λάθος»**
 - Μη Υλοποίηση Ε.Φ.Υ.
- **Δεύτερο «Λάθος»**
 - Διοικητική & Οικονομική Υπαγωγή των μονάδων ΠΦΥ στα Νοσοκομεία
- **Τρίτο «Λάθος»**
 - Απαξίωση Γενικής/Οικογενειακής Ιατρικής



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ/ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Πανευρωπαϊκή Μελέτη FICOSSER

- 20.000 Ειδικοί
- 6 - 7.000 Γενικοί/Οικογενειακοί Ιατροί
- Σύνολο 27.000

Ελληνική Πραγματικότητα

- 61.000 Ειδικοί Ιατροί
- 7.500 Ειδικευόμενοι
- 3.000 Ανειδίκευτοι (περίπου)
- 3.500 Γενικοί/Οικογενειακοί Ιατροί
- Σύνολο 75.000



Το μέλλον της ΠΦΥ
*2008 WHO Report,
'Primary Health Care-Now More than Ever'*

- Είναι σημαντικό ότι στην World Health Report '08 αναφέρεται ότι η ΠΦΥ θα παραμείνει στην ιατρικο-πολιτική ατζέντα για το αμέσως ορατό μέλλον.
- Μετά 30 χρόνια:
 - δεν είναι πια ο “λίγο απ’όλα” γιατρός
 - Υπάρχει πια τεκμηρίωση για την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα της ΠΦΥ.



Το μέλλον της ΠΦΥ
2008 WHO Report,
'Primary Health Care-Now More than Ever'

- Προκλήσεις:
 - ✓ αστικοποίηση,
 - ✓ Παγκοσμιοποίηση ανθυγεινού τρόπου ζωής ενός
 - ✓ γηράσκοντος πληθυσμού
- Περιορισμοί:
 - ✓ νοσοκομειοκεντρισμός (συστήματα υγείας χτισμένα γύρω από νοσοκομεία και ειδικούς),
 - ✓ κατακερματισμός (...γύρω από νοσο-κεντρικά καθετοποιημένα προγράμματα),
 - ✓ εμπορευματοποίηση (...αφημένα να γείρουν προς μία ανεξέλεγκτη εμπορευματοποίηση)



Το μέλλον της ΠΦΥ
2008 WHO Report,
'Primary Health Care-Now More than Ever'

- 4 στρατηγικοί στόχοι:
 - Καθολική κάλυψη
 - Ενίσχυση της ανθρωποκεντρικής παροχής υπηρεσιών ΠΦΥ
 - Ενίσχυση των επικεντρωμένων στην κοινότητα υπηρεσιών δημόσιας υγείας
 - Αποτελεσματική ηγεσία του συστήματος υγείας



Το μέλλον της ΠΦΥ
2008 WHO Report,
'Primary Health Care-Now More than Ever'

- 4 στρατηγικοί στόχοι:
 - Καθολική κάλυψη
 - ✓ Όλοι πρέπει να έχουν πρόσβαση ανάλογα με τις ανάγκες τους ανεξάρτητα από την δυνατότητα να πληρώσουν
 - Ενίσχυση της ανθρωποκεντρικής παροχής υπηρεσιών ΠΦΥ
 - Ενίσχυση των επικεντρωμένων στην κοινότητα υπηρεσιών δημόσιας υγείας
 - Αποτελεσματική ηγεσία του συστήματος υγείας



Το μέλλον της ΠΦΥ
*2008 WHO Report,
'Primary Health Care-Now More than Ever'*

- 4 στρατηγικοί στόχοι:
 - Καθολική κάλυψη
 - Ενίσχυση της ανθρωποκεντρικής παροχής υπηρεσιών ΠΦΥ
 - ✓ μονάδες ενσωματωμένες στις κοινότητες για καλύτερη ανταπόκριση στις ανάγκες του πληθυσμού
 - Ενίσχυση των επικεντρωμένων στην κοινότητα υπηρεσιών δημόσιας υγείας
 - Αποτελεσματική ηγεσία του συστήματος υγείας



Το μέλλον της ΠΦΥ
*2008 WHO Report,
'Primary Health Care-Now More than Ever'*

- 4 στρατηγικοί στόχοι:
 - Καθολική κάλυψη
 - Ενίσχυση της ανθρωποκεντρικής παροχής υπηρεσιών ΠΦΥ
 - Ενίσχυση των επικεντρωμένων στην κοινότητα υπηρεσιών δημόσιας υγείας
 - ✓ ολοκληρώνοντας δράσεις δημόσιας υγείας με την ΠΦ, με την συνεχή εμπλοκή της σε εθνικά και περιφερειακά προγράμματα δημόσιας υγείας
 - Αποτελεσματική ηγεσία του συστήματος υγείας



Το μέλλον της ΠΦΥ
2008 WHO Report,
'Primary Health Care-Now More than Ever'

- 4 στρατηγικοί στόχοι :
 - Καθολική κάλυψη
 - Ενίσχυση της ανθρωποκεντρικής παροχής υπηρεσιών ΠΦΥ
 - Ενίσχυση των επικεντρωμένων στην κοινότητα υπηρεσιών δημόσιας υγείας
 - Αποτελεσματική ηγεσία του συστήματος υγείας
 - ✓ φωτισμένη ηγεσία για την προώθηση αυτών των μεταρρυθμίσεων ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες και οι προσδοκίες του πληθυσμού!



Το μέλλον της ΠΦΥ
2008 WHO Report,
'Primary Health Care-Now More than Ever'

- ...η ΠΦΥ μειώνει τις ανισότητες στην υγεία με την ενδυνάμωση των ατόμων και των κοινοτήτων καθώς και με την κοινωνική συνοχή....



Το μέλλον της ΠΦΥ
2008 WHO Report,
'Primary Health Care-Now More than Ever'

- ...‘με μια οπτική ενάντια στις τρέχουσες τάσεις, η ΠΦΥ μοιάζει ολοένα και περισσότερο ως ένας **έξυπνος** τρόπος να φέρει κανείς ξανά στον ίδιο δρόμο την ανάπτυξη στα συστήματα υγείας’

Dr Chan, WHO Director General

Almaty, Kazakhstan, 14 October 2008.



Το μέλλον της ΠΦΥ
(NIVEL, www.nivel.nl)

- Η ΠΦ μοιάζει με μία συστάδα νησιών ελάχιστα διασυνδεδεμένα. Το κάθε νησί έχει τα δικά του ιατρεία με δικά του χαρακτηριστικά και λειτουργίες.
- Τα περισσότερα απ' αυτά δουλεύουν το ένα δίπλα στ' άλλο αντί να δουλεύουν το ένα ΜΕ το άλλο.

Han van Oosterbos, The Netherlands Chairman of the Congress Committee The Future of Primary Care in Europe. October 11-13, 2006, Utrecht



Το μέλλον της ΠΦΥ
(NIVEL, www.nivel.nl)

- Η ΠΦ και η κατ' οίκον φροντίδα θα είναι το στάνταρντ και η διεπιστημονική συνεργασία θα είναι το κλειδί για μια πιο ανθρωποκεντρική προσέγγιση
- Κοινοτικό ΚΥ
- Διασφάλιση ποιότητας
- Αποτελεσματική ηγεσία και διοίκηση
- Σύστημα ιατρικού φακέλου



The Future of Primary Care in Europe Southampton, 15-17 September 2008

- Παράγοντες που πιέζουν για αλλαγές και μεταρρυθμίσεις στην ΠΦΥ
 - Επείγουσα φροντίδα
 - Μετανάστευση και κινητικότητα
 - Ο μεταβαλλόμενος ρόλος των νοσοκομείων
 - Οι εργαζόμενοι στην ΠΦ
 - Χρόνια περιστατικά



Επείγουσα φροντίδα

- Καθοριστικός ο ρόλος του κόστους
- Έμφαση στην πρόληψη
- Νέες γνώσεις και τεχνολογία καθορίζουν ραγδαίες εξελίξεις στις υπηρεσίες ΠΦΥ
- Οι μεταρρυθμίσεις απαιτούν προσαρμογή τόσο των προσδοκιών των ασθενών όσο και των υγειονομικών
- Είναι ανάγκη να υπάρχει συντονισμός και συνεργασία για την επείγουσα φροντίδα στην Ευρώπη



Μετανάστευση και κινητικότητα υγειονομικών

- Οι αξίες της συνεχιζόμενης φροντίδας και της εμπιστευτικότητας δοκιμάζονται.
- Ίσως είναι η ευκαιρία να αναπτυχθούν πολυ-εθνικές και διεπιστημονικές ομάδες υγειονομικών για να καλύψουν ιδιαίτερες ανάγκες μέσα σε ένα περιβάλλον με διαφορετικές παραδόσεις σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία.



Ο μεταβαλλόμενος ρόλος των νοσοκομείων

- Η τάση ‘καθετοποίησης της παραγωγής’ των νοσοκομείων με ευρύτερη διείσδυση στην κοινωνία οδηγεί σε αντιθέσεις.
- Η επίτευξη συνεργασίας με την ΠΦ καθώς και η ανάγκη πιο συντονισμένης και αποδοτικής παροχής υπηρεσιών είναι θεμελιώδης για την βιωσιμότητα των διεθνών συστημάτων υγείας.



Οι εργαζόμενοι στην ΠΦΥ

- Πρόσφατη ευρωπαϊκή εργατική νομοθεσία οδηγεί σε ευελιξία και ρευστότητα στην στελέχωση.
- Αλλάζει ο ρόλος του γενικού γιατρού.
- Προωθείται ο ρόλος της νοσηλεύτριας ΠΦ.
- Ανάγκη για συνεργασία αρμόδιων φορέων και συντονισμό του ανθρώπινου δυναμικού.



Χρόνια περιστατικά

- Αύξηση των χρονίως πασχόντων, επιμήκυνση του προσδόκιμου επιβίωσης οδηγεί σε νέα τάση για αυτοφροντίδα στην κοινότητα.
- Ανάγκη για νέες φόρμες κλινικής διακυβέρνησης που οδηγεί σε επέκταση της κλινικής έρευνας και παρεμβάσεων.
- Απειλή για την συνέχεια της φροντίδας.



Το μέλλον της ΠΦΥ *University of California-USA*

- Πρώτη επαφή, συνεχής και ολοκληρωμένη φροντίδα: ιδανικό σημείο εισόδου στο σύστημα από έναν συντονιστή.
- Επιτυχία της ‘μπουτίκ’ παροχής υπηρεσιών που κάνει ελκυστική την ΠΦΥ μέσα σε ένα διογκούμενο κύμα καταναλωτισμού ιατρικών υπηρεσιών που κατευθύνονται από την λεγόμενη αγορά.



Το μέλλον της ΠΦΥ *University of California-USA*

- Μήπως η ΠΦΥ έγινε πολύπλοκη, ανέλαβε πολλές ευθύνες, και τελικά υπόσχεται πάρα πολλά σε πάρα πολλούς;
- Βρίσκεται σε ένα σταυροδρόμι: ή να οδηγηθεί σε μία νέα αναγέννηση ή να ακολουθήσει μία φθίνουσα πορεία.



Περιεχόμενο της ΠΦΥ

- **Ιατρική περίθαλψη**
διάγνωση και θεραπεία κοινών νοσημάτων και τραυματισμών, επαγγελματικών νοσημάτων, νοσηλεία στο σπίτι, παραπομπές, βραχεία νοσηλεία.
- **Πρόληψη**
εμβολιασμοί, προσυμπτωματικός έλεγχος, σχολική προσχολική υγιεινή
- **Αγωγή και προαγωγή της υγείας**
διαφώτιση, διατροφή, οικογενειακός προγραμματισμός
- **Κοινωνική φροντίδα**
ψυχολογική κοινωνική συμπαράσταση ατόμου οικογένειας στην αρρώστια, αποθεραπεία, επαναπροσαρμογή, μελέτη διάγνωση δυσμενών κοινωνικών/οικονομικών καταστάσεων...
- **Αποκατάσταση**
αποθεραπεία μετά την έξοδο από το νοσοκομείο
- **Κατ' οίκον φροντίδα, τελική φροντίδα**



Κύρια χαρακτηριστικά της ΠΦΥ

- Άμεση και εύκολη προσπέλαση
- Συνεχής παροχή υπηρεσιών όλο το 24ωρο καθ' όλο το έτος
- Συνέχεια της φροντίδας
- Επίλυση όλων των κοινών προβλημάτων υγείας σε τοπικό επίπεδο



ΠΦΥ στην Ελλάδα (από ποιούς παρέχεται;)

- ΕΙ νοσοκομείων
- Πολυϊατρεία ασφαλιστικών οργανισμών
- Δημοτικά ιατρεία
- ΚΥ και ΠΙ
- Ιδιωτικά ιατρεία
- 'Ιατρικά' κέντρα
- Διαγνωστικά κέντρα



ΠΦΥ στην Ελλάδα (σε ποιο βαθμό;)

- Κυρίως ιατρική περίθαλψη
- Πρόληψη, περιορισμένα
- Κοινωνική φροντίδα, ελάχιστα
- Αποκατάσταση, ελάχιστα
- Τελική φροντίδα, ελάχιστα
- Κατ' οίκον φροντίδα, ελάχιστα



Ποιοί παράγοντες την επηρεάζουν

- Δομικοί – οργανωτικοί – πολιτικοί
- Οικονομικοί
- Κοινωνικοί
- Κουλτούρας



Το μέλλον της ΠΦΥ στην Ελλάδα

- ... η δευτεροβάθμια φροντίδα αποτέλεσε την κεντρική επιλογή όλων των κυβερνήσεων τα τελευταία 15 χρόνια και χρηματοδοτήθηκε απρογραμματίστα **χωρίς να δοθεί έμφαση σε υπηρεσίες της ΠΦ με αποτέλεσμα οι μονάδες ΠΦΥ να καταντήσουν δορυφόροι των νοσοκομείων.** Σε όλο τον κόσμο η αποδοτικότητα των συστημάτων βασίζεται σε προγράμματα πρόληψης και προαγωγής και όχι στον υδροκεφαλισμό της δευτεροβάθμιας ΦΥ.

Συνέντευξη του Υπουργού Υγείας Δ. Αβραμόπουλου στον Δημ. Καραγιώργο το 2007.



Το μέλλον της ΠΦΥ στην Ελλάδα

- **...Η ΠΦΥ αποτελεί τον πυλώνα** του 'νέου' ΕΣΥ, και με το νέο μας νομοσχέδιο περνά από την αφάνεια σε πρωταγωνιστικό ρόλο. **Η ΠΦΥ είναι η ταυτότητά μας για την περίοδο 2007-2013.....**
- Η πλήρης ανάπτυξη του δικτύου αστικών κέντρων υγείας, η σταδιακή απορρόφηση των υπηρεσιών υγείας των ασφαλιστικών ταμείων, **η ρεαλιστική εφαρμογή του οικογενειακού γιατρού**, αποτελούν μεσοπρόθεσμους στόχους της πολιτικής μας...

Συνέντευξη του Υπουργού Υγείας Δ.Αβραμόπουλου στον Δημ. Καραγιώργο το 2007



Το μέλλον της ΠΦΥ παρεχόμενες υπηρεσίες

- Ιατρική περίθαλψη
 - ‘Τακτικό’ ιατρείο (διάγνωση, θεραπεία, παραπομπές)
 - Διαχείριση χρόνιων νοσημάτων
 - Πρόληψη
 - Αυτοφροντίδα
- Κατ’ οίκον φροντίδα
- Επείγον-έκτακτο
- Βραχεία νοσηλεία



Το μέλλον της ΠΦΥ χαρακτηριστικά

- Κόστος
 - Χρόνος
 - Χρήμα
- Διασφάλιση ποιότητας
- Ανθρώπινη διάσταση και προσέγγιση
- Αποτελεσματικότητα
 - πόροι



Το μέλλον της ΠΦΥ Πόροι

- Ανθρώπινο δυναμικό
 - Διεπιστημονική ομάδα
 - Συνεργασία
 - Συντονισμός
 - Ηγεσία
 - Διοίκηση
 - Δομή
- Εξοπλισμός - υποδομή
 - Ορθολογισμός προμηθειών
 - Εκσυγχρονισμός
 - Εκμετάλλευση



Το μέλλον της ΠΦΥ στην Ελλάδα Δομή

- Γειτονιά
 - Μονο-, πολυ-πρόσωπο ιατρείο
 - Λίστα -συνέχεια
 - Νοσηλεύτρια
 - Τακτικά, έκτακτα
 - Κατ' οίκον
 - 12ωρη λειτουργία ιατρείου
- Δήμος
 - Διαγνωστικό κέντρο
 - Βασικές ειδικότητες
 - Νοσηλευτική υπηρεσία
 - Κοινωνική λειτουργός
 - Επισκέπτριες
 - Άλλοι επαγγελματίες υγείας
 - Τηλεφωνική υπηρεσία
 - 24ωρη κάλυψη



Επιμύθιο

- Έξυπνος τρόπος
- Μείωση ανισοτήτων
- Ανθρώπινες διαστάσεις
- Διεπιστημονική συνεργασία



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ/ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Πρόταση 1

Γενικός/Οικογενειακός γιατρός για όλους τους Έλληνες με
δικαίωμα παραπομπής/εισαγωγής στα νοσοκομεία

Αντιρρήσεις

- Φανερές
- Υπόγειες



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ/ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Πρόταση 2

Ίδρυση Πανελλήνιας Υπηρεσίας Επειγόντων Περιστατικών